Nh□ng m□c tiêu c□a Năm Đ□i s□ng thánh hi□n

M□c tiêu th□ nh□t là nhìn v□ quá kh□ v□i ni□m tri ân.

M□i Dòng c□a chúng ta đ□u đ□n t□ m□t l□ch s□ phong phú c□a đ□c s□ng. Kh□i đ□u là tác đ□ng c□a Thiên Chúa, Đ□ng đã kêu g□i trong Thánh Linh m□t s□ ng□□i đi theo sát gót Đ□c Kitô, đ□ chuy□n d□ch Tin m□ng ra m□t l□i s□ng đ□c thù, đ□ đ□c các d□u ch□ th□i đ□i v□i c□p m□t đ□c tin, đ□ đáp □ng v□i nh□ng nhu c□u c□a Giáo h□i m□t cách sáng t□o. Th□ r□i kinh nghi□m kh□i đ□u đ□□c tăng ti□n và phát tri□n, lôi cu□n nh□ng ph□n t□ s□ng trong nh□ng khung c□nh m□i c□a đ□a lý và văn hóa, t□o ra nh□ng th□ th□c m□i đ□ th□ hi□n đ□c s□ng, nh□ng sáng ki□n và nh□ng l□i di□n t□ lòng bác ái tông đ□ m□i m□, cũng t□a nh□ h□t gi□ng tr□ thành m□t cây l□n v□i nhi□u cành lá xum xê.

Trong Năm nay, m□i gia đình đ□c s□ng hãy nh□ l□i bu□i kh□i đ□u c□a mình và nh□ng ch□ng phát tri□n tr□i qua l□ch s□, đ□ t□ □n Thiên Chúa vì Ngài đã ban cho H□i thánh bi□t bao h□ng ân đ□ trang đi□m cho H□i thánh và chu□n b□ s□n sàng đ□ thi hành m□i công cu□c t□t lành (x.*Lume n gentium*
, 12).

Thu□t l□i l□ch s□ c□a mình là đi□u c□n thi□t đ□ duy trì căn tính cũng nh□ đ□ si□t ch□t m□i h□p nh□t c□a gia đình và tăng thêm cho các ph□n t□ ý th□c mình thu□c v□ m□t nhà. Đây không ph□i là chuy□n kh□o c□ ho□c luy□n ti□c dĩ vãng, nh□ng là đi l□i con đ□□ng c□a các th□ h□ quá kh□ đ□ n□m b□t đ□□c tia sáng g□i h□ng, nh□ng lý t□□ng, nh□ng d□ phóng, nh□ng giá tr□ đã thúc đ□y h□, b□t đ□u t□ các v□ sáng l□p và các c□ng đoàn tiên kh□i. Đó cũng là m□t cách đ□ ý th□c đ□□c cách th□c mà ti□n nhân đã s□ng đ□c s□ng, nh□ng b□□c đ□t phá, nh□ng khó khăn đã đ□□ng đ□u và v□□t qua. Ta cũng có th□ nh□n ra nh□ng s□ b□t nh□t do tính y□u đu□i c□a con ng□□i, th□m chí k□ c□ có lúc quên m□t nh□ng khía c□nh c□t y□u c□a đ□c s□ng. T□t c□ các khía c□nh □y đ□u là nh□ng bài h□c, và đ□ng th□i kêu g□i hoán c□i. Thu□t l□i l□ch s□ c□a mình là m□t cách đ□ chúc t□ng Thiên Chúa và t□ □n vì nh□ng ân hu□ mà Ngài đã ban.

Cách riêng chúng ta c□m t□ Thiên Chúa vì 50 năm ti□p theo công đ□ng Vaticanô II. Công đ□ng th□t là m□t "lu□ng gió" c□a Thánh Linh cho toàn Giáo h□i. Nh□ công đ□ng, đ□i tu sĩ đã th□c h□ên m□t b□□c đ□□ng canh tân phong phú, v□i nh□ng ánh sáng và bóng t□i c□a nó, dù sao đó là th□i đi□m c□a ân hu□ đ□□c đánh d□u b□i s□ hi□n di□n c□a Thánh Linh.

□□c chi Năm Đ□i s□ng thánh hi□n cũng là m□t c□ h□i đ□ thú nh□n s□ m□ng dòn c□a mình, v□i lòng khiêm t□n cũng v□i lòng tín thác vào Thiên Chúa Tình yêu (1Ga 4,8), và đ□ s□ng kinh nghi□m v□ tình th□□ng lân tu□t c□a Chúa, m□t c□ h□i đ□ thôi thúc m□nh m□ và làm ch□ng vui v□ v□ s□ thánh thi□n và s□c s□ng đang hi□n di□n n□i ph□n l□n nh□ng k□ đ□□c kêu g□i đi theo Đ□c Kitô trong đ□i s□ng thánh hi□n.

(*Tông th□ c□a Đ□c Thánh Cha Phanxicô g□i t□t c□ Các ng□□i T□n hi□n nhân d□p Năm Đ□i s□ng thánh hi□n, ngày 21.11.2014,* b□n d□ch ti□ng Vi□t c□a Lm Phan T□n Thành op).

< >

Toà Thánh công nh□n dòng MTG

1, Ngh□ đ□nh «□Ut confraternitatibus□» năm 1678.

Đây là quy□t đ□nh c□a Thánh B□ Truy□n Bá Đ□c Tin, khi □y ban đ□c bi□t c□a Thánh B□ nhóm h□p ngày 28.08.1678 :

« Các ân xá thông th□□ng đ□□c ban cho các Huynh Đoàn, do các Đ□i di□n Tông tòa thi□t l□p t□i Đàng Ngoài và Đàng Trong, d□□i tên g□i là M□n Thánh Giá, □ các n□i thu□c quy□n các ngài, t□c là :

- Ân toàn xá vào ngày gia nh□p, vào m□t ngày l□ tr□ng do v□ Đ□i di□n Tông tòa ch□ đ□nh, và vào lúc lâm t□ ;

- Và nh□ng ân xá riêng khác vào các l□ Hi□n Linh, Truy□n Tin, các l□ thánh Phêrô và Phaolô, Thiên Th□n b□n m□nh, và còn cho chung trên các nhi□m v□ và vi□c đ□o đ□c đã quy đ□nh mà các thành viên Huynh Đoàn quen th□c hành. » [1]

2, S□c l□nh «□Cum sicut□» năm 1679.

Ngay vào đ□u năm 1679, ngày 02.01, Đ□c Thánh Cha Innôcentê XI ký m□t s□c l□nh ban ân xá cho các Hi□p H□i M□n Thánh Giá. Và đó là nh□ s□ v□n đ□ng tr□c ti□p c□a Đ□c cha Pallu t□i Rôma.

2,1□ : Nh□p đ□□ :

S□c l□nh mang tên « Cum sicut » này g□m 4 ph□n. Ph□n đ□u tiên nói lên s□ nhìn nh□n vi□c thành l□p các Huynh Đoàn mang tên g□i « M□n Thánh Giá » do các v□ Đ□i di□n Tông toà th□c hi□n.

« Nh□ ng□□i anh em đáng kính François, Giám m□c hi□u tòa Héliopolis, là m□t trong nh□ng v□ Đ□i di□n Tông tòa mà Tòa Thánh đã c□ sang Trung Hoa, v□a trình bày cho Ta, các v□ đ□i di□n nói trên đã thi□t l□p phù h□p theo giáo lu□t *(canonice)* t□i Đàng Trong và Đàng Ngoài nh□ng Huynh Đoàn các Kitô h□u *(Christifidelium Confraternitates)* s□t s□ng và đ□o đ□c thu□c hai phái nam n□, d□□i tên g□i là M□n Thánh Giá *(Amatorum Crucis)* ; ho□c là các ngài đã c□n th□n trao phó cho các linh m□c đ□i di□n c□a các ngài thi□t l□p. Các thành viên nam và n□ đã quen th□c hành r□t nhi□u vi□c đ□o đ□c và bác ái Kitô giáo, nam n□ riêng bi□t nhau, theo nh□ng lu□t l□ đã l□p ra cách thích h□p. Và các v□ đ□i di□n nói trên có ý h□□ng thi□t l□p các Huynh Đoàn khác, theo cùng m□t cách th□c, d□□i cùng m□t danh hi□u và cùng nh□ng lu□t l□, trong nh□ng v□□ng qu□c Trung Hoa, Đàng Ngoài, Đàng Trong và Xiêm La, và trong nh□ng x□ khác đã đ□□c trao phó cho các ngài qu□n tr□, vì danh Chúa và vì ph□n r□i các linh h□n. »

2,2□ : Ân toàn xá□ :

Ph□n hai c□a s□c l□nh trình bày 3 ân toàn xá mà Đ□c Giáo Hoàng Innôcentê XI ban cho các thành viên M□n Thánh Giá :

- Ân toàn xá vào ngày gia nh□p Huynh Đoàn M□n Thánh Giá.

- Ân toàn xá vào lúc c□n t□.

- Ân toàn xá ban vào nh□ng ngày l□ do các Đ□i di□n Tông toà quy đ□nh.

S□c l□nh tuyên b□ :

« Đ□ cho các Huynh Đoàn này phát tri□n l□n h□n qua t□ng ngày, tin t□□ng vào lòng nhân lành c□a Chúa và vào quy□n bính hai thánh tông đ□ Phêrô và Phaolô, Ta ban ân toàn xá cho t□t c□ nh□ng tín h□u nam n□ s□ gia nh□p nh□ng Huynh Đoàn nói trên đã đ□□c thi□t l□p cho t□i nay và trong t□□ng lai, b□i các v□ Đ□i di□n Tông tòa đã nói hay b□i các linh m□c đ□i di□n c□a các v□ □y, trong đ□a h□t giáo ph□n riêng c□a các ngài, phù h□p theo giáo lu□t, vào ngày h□ gia nh□p, n□u h□ đã th□c s□ sám h□i và x□ng t□i, cùng lãnh nh□n bí tích Thánh Th□.

Vào lúc c□n t□, n□u h□ đã th□c lòng sám h□i và x□ng t□i, cùng r□□c Mình Thánh Chúa, ho□c, n□u không th□ làm đ□□c s□ □y, ít n□a h□ ph□i có lòng ăn năn t□i, s□t s□ng kêu tên Chúa Giêsu, n□u không th□ b□ng mi□ng thì trong lòng, h□ cũng đ□□c h□□ng ân toàn xá.

Bây gi□ và su□t đ□i các thành viên nam n□ các Huynh Đoàn trên, v□i lòng sám h□i và x□ng t□i cùng ch□u l□, h□ng năm h□ kính vi□ng cách s□t s□ng các nhà th□ hay nhà nguy□n c□a Huynh Đoàn vào nh□ng ngày l□ do các v□ Đ□i di□n Tông toà ho□c các linh m□c đ□i di□n c□a các ngài □n đ□nh, k□ t□ gi□ kinh chi□u cho t□i khi m□t tr□i l□n cùng ngày, c□u nguy□n cho s□ hoà thu□n

gi□a các v□ lãnh đ□o Kitô giáo, cho vi□c di□t tr□ các k□ l□c giáo và tán d□□ng H□i Thánh M□ chúng ta, Ta ban cho h□ cũng theo th□ th□c □y, v□i tình yêu th□□ng trong Chúa, □n tha t□i và □n toàn xá t□t c□ m□i t□i l□i c□a h□. »

2,3□ : Ân ti□u xá□ :

Sau ba ân toàn xá nói trên, Đ□c Giáo Hoàng Innôcentê XI ban các ân ti□u xá cho thành viên M□n Thánh Giá :

« H□n n□a, các thành viên nam n□ có lòng sám h□i và x□ng t□i cùng ch□u l□, vào b□n ngày l□ khác trong năm, kính vi□ng nhà th□ hay nhà nguy□n do các v□ Đ□i di□n Tông toà hay các linh m□c đ□i di□n c□a các ngài ch□ đ□nh theo cách th□c nh□ trên, thì đ□□c h□□ng ân xá 7 năm và 40 ngày cho m□i l□n. »

Sau ân xá 7 năm và 40 ngày, ti□p theo là các ân xá 60 ngày :

« M□i khi h□ tham d□ Thánh l□ hay kinh ph□ng v□ c□ hành trong nh□ng nhà th□ hay nhà nguy□n đã nói, cách công khai hay riêng t□ c□a Huynh Đoàn ;

hay khi h□ đón ti□p ng□□i nghèo ho□c khi h□ đem hoà bình đ□n cho các k□ thù ngh□ch nhau, hay đoàn t□ h□ l□i v□i nhau, hay lo chăm sóc h□ ;

cũng nh□ khi h□ d□ l□ an táng các thành viên đ□ng h□i hay ng□□i nào khác theo nghi th□c Giáo H□i ;

hay khi tham d□ vào cu□c r□□c v□i phép c□a các v□ Đ□i di□n Tông toà hay các linh m□c đ□i di□n c□a các ngài, các thành viên theo ki□u Thánh Th□ cũng nh□ khi Mình Thánh Chúa đ□□c đem cho b□nh nhân, b□t k□ ai và b□t k□ lúc nào ; n□u h□ b□ ngăn tr□, h□ đ□c m□t l□n kinh Truy□n Tin ngày Chúa Nh□t lúc nghe ti□ng chuông báo hi□u ;

hay, h□ đ□c năm l□n kinh Truy□n Tin ngày Chúa Nh□t cho linh h□n các thành viên nam n□ đã qua đ□i ;

hay, h□ đem m□t ng□□i l□m l□c v□ đ□□ng c□u r□i, và h□ d□y b□o nh□ng k□ mê mu□i các gi□i răn Thiên Chúa cùng nh□ng s□ c□n thi□t cho ph□n r□i ;

hay, h□ làm vi□c đ□o đ□c ho□c vi□c bác ái nào đó.

Cho m□i l□n và m□i m□t vi□c nói trên, Ta ban cho h□ theo th□ th□c quen thu□c trong Giáo H□i, 60 ngày ân xá vi□c đ□n t□i mà h□ ph□i ch□u cách này ho□c cách n□. »

2,4□ : K□t thúc□ :

S□c l□nh đ□□c k□t thúc v□i nh□ng công th□c hành chính quen thu□c c□a lo□i văn th□ giáo ti□u Rôma : S□c l□nh xác đ□nh r□ng nh□ng ân xá nói trên (toàn xá và ti□u xá) có giá tr□ vĩnh vi□n. N□u có nh□ng ân xá đã đ□□c ban cho các thành viên M□n Thánh Giá tr□□c đây, nh□ng ân xá đó đ□u b□ hu□ b□. N□u nh□ng Huynh Đoàn M□n Thánh Giá nói đây bi□n thành huynh đoàn nào khác, s□c l□nh ban ân xá này ph□i đ□□c coi nh□ vô giá tr□.

« Ban hành t□i Rôma, n□i đ□n Thánh Phêrô, v□i con d□u nh□n ng□ ph□, ngày 02.01.1679, năm th□ 3 ti□u đ□i giáo hoàng c□a Ta. »[2]

< >

Nh□ng công đ□ng t□i Vi□t Nam và dòng MTG

Danh sách các công đ□ng t□i Vi□t Nam :

- Năm 1670 : công đ□ng Ph□ Hi□n (hay Đàng Ngoài I).

- Năm 1672 : công đ□ng H□i An I.

- Năm 1682 : công đ□ng H□i An II.

- Năm 1753 : công đ□ng L□c Th□y (hay Đàng Ngoài II).

- Năm 1795 : công đ□ng K□ Vĩnh.

- Năm 1841 : công đ□ng Gò Th□.

- Năm 1900 : công đ□ng K□ S□t.

- Năm 1912 : công đ□ng K□ S□.

- Năm 1934 : công đ□ng Đông D□□ng.

Các công đ□ng này đã nói gì v□ dòng MTG ?

1, Năm 1670□ : công đ□ng Ph□ Hi□n (hay Đàng Ngoài I)□ :

Đây là công đ□ng do ĐC Lambert tri□u t□p t□i Ph□ Hi□n (Nam Đ□nh) ngày 14.02.1670. Văn ki□n công đ□ng này g□m ph□n nh□p đ□ và 34 đi□u kho□n khác nhau. Đi□u duy nh□t nói t□i dòng M□n Thánh Giá là đi□u s□ 18 nh□ sau :

«□ Các v□ qu□n tr□ t□ nh h□t cũng hãy quan tâm nhi□u t□i các trinh n□ và qu□ ph□ đã t□ nguy□n quy□t đ□ nh gi□ s□ ti□t d□c, dâng mình ph□ng s□ Thiên Chúa và s□ng chung thành c□ng đoàn, theo b□n quy lu□t do chúng tôi □n đ□ nh cho m□c đích □y.□ » [3]

Khi Toà Thánh duy□t xét văn ki□n công đ□ng Ph□ Hi□n, Toà Thánh đã lo□i b□ đi nh□ng ch□ sau : « *theo b□n quy lu□t do chúng tôi □n đ□ nh cho m□c đích □y□ ».*

2, Năm 1672□ : công đ□ng H□i An I.

ĐC Lambert đ□n Đàng Trong l□n th□ nh□t vào năm 1671. Ngài l□p dòng MTG t□i giáo x□ An Ch□ (Qu□ng Ngãi) vào kho□ng tr□□c l□ Giáng Sinh năm 1671. Sau đó, ngài t□i H□i An và tri□u t□p m□t công đ□ng t□i đây, ngày 19.02.1672.

Văn ki□n công đ□ng H□i An g□m ph□n nh□p đ□ và 10 đi□u kho□n. Dòng MTG không h□ đ□□c đ□ c□p t□i trong văn ki□n công đ□ng. M□t khác, hi□p h□i Các Tín H□u Nam N□ MTG cũng không bao gi□ đ□□c l□p ra t□i Đàng Trong.

3, Năm 1682□ : công đ□ng H□i An II.

ĐC Lambert t□ tr□n ngày 15.06.1679 t□i Xiêm La, giáo ph□n Đàng Trong do cha chính Courtaulin đi□u hành.

Năm 1682, ĐC Laneau t□ Xiêm La sang kinh lý Đàng Trong. Nhân d□p này, ngài truy□n ch□c giám m□c cho cha Mahot và tri□u t□p m□t công đ□ng t□i H□i An ngày 23.10.1682. L□ch s□ g□i là công đ□ng H□i An II. Văn ki□n công đ□ng này nói t□i dòng MTG d□□i tên « Các hi□p h□i MTG » (Confraternitates Amatorum crucis) b□ng m□t l□i ng□n g□n nh□ sau :

«□ Các hi□p h□i MTG và R□t Thánh Mân Côi s□ đ□□c thành l□p t□i m□i t□nh h□t, tu□ n□i và tu□ th□i thu□n ti□n.□ »[4]

4, Năm 1753□ : công đ□ng L□c Th□y (hay Đàng Ngoài II).

Năm 1753, ĐC Hilario Hy, đ□i di□n tông toà giáo ph□n Đông Đàng Ngoài, tri□u t□p m□t công đ□ng t□i giáo x□ L□c Thu□ (Bùi Chu). Các v□ tham d□ công đ□ng g□m các đ□i bi□u c□a c□ hai giáo ph□n Tây và Đông Đàng Ngoài lúc đó. Công đ□ng này đã nói r□t nhi□u t□i các n□ tu dòng M□n Thánh Giá. Trong 28 ngh□ đ□nh đ□□c bi□u quy□t t□i công đ□ng, có t□i 7 ngh□ đ□nh tr□c ti□p v□ các n□ tu dòng MTG.

5, Năm 1795□ : công đ□ng K□ Vĩnh.

Công đ□ng K□ Vĩnh là công đ□ng giáo ph□n Tây Đàng Ngoài, do ĐC Longer Gia tri□u t□p vào tháng 10 năm 1795. Công đ□ng này đã ra « 11 phép cho Dòng M□n Câu Rút ».

6, Năm 1841□ : công đ□ng Gò Th□.

ĐC Cuenot Th□ đã tri□u t□p t□i Gò Th□ (Qui Nh□n) m□t công đ□ng cho giáo ph□n Đàng Trong. Công đ□ng này nói t□i các n□ tu M□n Thánh Giá v□i nh□ng t□ ng□ th□i đó nh□ :*vi□n n□ tu, trinh n□, trinh vi□n, nhà phúc, ng□□i nhà phúc, h□ ven nhà phúc*
. Công đ□ng ch□nh đ□n nghiêm ngh□ vi□c các linh m□c ti□p xúc v□i n□ tu M□n Thánh Giá, ví d□ : « Th□y m□t mình ch□ vào vi□n n□ tu ».

Văn ki□n công đ□ng đ□□c xu□t b□n thành sách, t□a đ□ :*Công Lu□n Gò Th□*, đ□□c □n hành t□i Sài Gòn, năm 1890.

7, Năm 1900□ : công đ□ng K□ S□t.

Công đ□ng K□ S□t năm 1900 là công đ□ng cho c□ hai giáo ph□n Tây và Đông Đàng Ngoài. Công đ□ng đã nói t□i dòng MTG và dòng Ba Đa Minh là « hai th□ dòng n□ ng□□i b□n cu□c ». Công đ□ng ra 14 đi□u k□ lu□t cho c□ hai dòng n□ □y.

Văn ki□n công đ□ng đ□□c xu□t b□n trong sách :*Synodo Tunquinensê. Công đ□ng h□i l□n th□ nh□t. Mi□n B□c K□ (Đàng Ngoài trong n□□c Annam), năm 1900.*
In
t□i K□ S□, 1906.

8, Năm 1912□ : công đ□ng K□ S□.

Nh□ công đ□ng K□ S□t năm 1900, công đ□ng K□ S□ năm 1912 là công đ□ng cho c□ hai giáo ph□n Tây và Đông Đàng Ngoài. Công đ□ng đã nói t□i dòng MTG và dòng Ba Đa Minh cùng ra 17 đi□u k□ lu□t cho c□ hai dòng n□ □y.

Văn ki□n công đ□ng đ□□c xu□t b□n trong sách :*Synodus Tunquinensis, Công Đ□ng Mi□n B□c K□, h□i t□i K□ S□ năm 1912, cùng Appendices,* i

n t□i K□ S□, 1915.

9, Năm 1934□ : công đ□ng Đông D□□ng.

Năm 1934, các giám m□c Vi□t Nam, Lào, Cam B□t và Thái Lan h□p công đ□ng t□i Hà N□i, t□ ngày 18.11 t□i ngày 06.12, g□i là công đ□ng Đông D□□ng. Công đ□ng đã long tr□ng nhìn nh□n công lao c□a 2 h□i dòng ng□□i b□n x□ là dòng M□n Thánh Giá và dòng Ba Đa Minh b□ng nh□ng l□i nh□ sau :

« Không ai mà không bi□t t□i công tr□ng cao c□ c□a các trinh n□ và các ph□ n□ này đã th□c hi□n trong quá kh□ và trong nh□ng th□i b□t đ□o. H□ là nh□ng ng□□i tuyên gi□ m□t lu□t l□ thánh thi□n và kh□ h□nh□ » (Đi□u 104).

Li□n ngay sau tuyên b□ trên, công đ□ng đã nêu ra d□ án c□n th□c hi□n cho các h□i dòng M□n Thánh Giá và dòng Ba Đa Minh. Đó là giúp cho các n□ tu đ□□c tuyên kh□n theo quy đ□nh c□a giáo lu□t (1917) h□u h□ tr□ nên nh□ng tu sĩ đích th□c theo ý mu□n c□a Toà Thánh. Công đ□ng d□y :

«□ Vì nh□ng đi□u ki□n đã thay đ□i và hòa bình đ□□c đem l□i cho Giáo H□i, Tòa Thánh mong mu□n r□ng đ□i s□ng tu trì v□i nh□ng l□i kh□n, nh□ Đ□ng Sáng L□p Dòng M□n Thánh Giá đã quy đ□nh, đ□□c đem vào nh□ng c□ng đoàn này□ »(Đi□u 105).

« Công đ□ng khen ng□i nh□ng đ□ng b□n quy□n nào đã th□c hi□n thành công cu□c c□i t□, và công đ□ng khuy□n khích các v□ khác, trong giáo ph□n mình, li□u sao có m□t h□i dòng thu□c giáo ph□n t□ nh□ng c□ng đoàn đó, v□i nhà t□p duy nh□t và các l□i kh□n dòng, ban đ□u thì t□m th□i, sau thì vĩnh vi□n, theo nh□ giáo lu□t đã quy đ□nh » (Đi□u 106).

Văn ki□n c□a công đ□ng Đông D□□ng (b□ng ti□ng la-tinh) đ□□c xu□t b□n trong sách *:Primum C oncilium*
I
ndosinense,
A

nno 1934
,
Hà
N□
i, Trung
Hoà, 1938
.

< >

Văn ki□n thành l□p dòng M□n Thánh Giá năm 1670

(*B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u)*

B□c Luân Th□.

Ch□ em thân m□n,

[1] T□ khi Cha đ□n v□□ng qu□c này, m□t trong nh□ng công vi□c quan tr□ng nh□t c□a Cha là tìm hi□u chính xác tình tr□ng Giáo H□i t□i đây. [2] Theo báo cáo đã g□i cho Cha, Cha h□t s□c vui m□ng đ□□c bi□t các con đã t□n hi□n cho Thiên Chúa cách đ□c bi□t.
[3]
S□ cam k□t đó là m□t d□u ch□ng hi□n nhiên v□ lòng th□□ng xót r□t đ□c bi□t c□a Thiên Chúa đ□i v□i các con.
[4]
V□y nên đi□u chính đáng là các con t□ lòng tri ân Ng□□i h□n nh□ng k□ khác không đ□□c □n cao tr□ng nh□ th□.
[5]
Chính vì nh□n đ□nh thi□t tha nh□ v□y, nên Cha n□y ý ki□n mu□n đ□ ngh□ v□i các con m□t l□i s□ng, mà Cha nh□n th□y r□t thu□n l□i đ□ làm sáng danh Ng□□i.

6

Cha có th□ qu□ quy□t v□i các con r□ng, tr□□c khi đ□□c bi□t hay nghe nói gì v□ các con, thì t□ lâu Cha đã nghe đ□□c l□i m□i g□i kh□n thi□t trong n□i tâm ph□i vi□t l□i s□ng đó ra, đ□ làm ích cho m□t s□ linh h□n đ□□c Thiên Chúa yêu d□u cách phi th□□ng.
7

Nay đ□□c bi□t các con, Cha càng thêm tin t□□ng đ□ d□y cho các con l□i s□ng đó.
8

V□y xin các con hãy nh□n l□y l□i s□ng này nh□ t□ Thiên Chúa mà đ□n, h□n là t□ Cha.
9

Và hãy tin ch□c r□ng, n□u các con mu□n đi theo con đ□□ng tr□n lành này, thì các con s□ đ□t t□i m□c đ□ r□t cao, trong s□ hi□u bi□t và yêu m□n Đ□c Giêsu-Kitô. Đó là đi□u làm nên t□t c□ h□nh phúc đ□i này và đ□i sau.

Lu□t Tiên Kh□i.

Giáo đ□u.

1 Vì ý đ□nh c□a Con Thiên Chúa khi ch□u ch□t đ□ c□u r□i nhân lo□i, là đòi bu□c m□i ng□□i ph□i ch□t đi đ□i v□i chính mình, và ch□ s□ng cho Chúa, theo giáo hu□n c□a Thánh Phaolô vi□t cho giáo h□u Côrintô: " *Đ□c Kitô đã ch□t thay cho m□i ng□□i, đ□ nh□ng ai đang s□ng, không còn s□ng cho chính mình n□a, mà s□ng cho Đ□ng đã ch□t và s□ng l□i vì mình* " (2Cr 5,15).
2

B□n ph□n c□a ch□ chăn, cách riêng trong m□t Giáo H□i phôi thai, là truy□n bá chân lý r□t ít ng□□i bi□t đó cho t□t c□ Kitô h□u.
3

Chính trong quan đi□m này, đã t□ nhi□u năm, chúng tôi tìm tòi nh□ng ph□□ng th□ có th□ d□n đ□a các tín h□u đ□n công cu□c cao c□ nh□ v□y.
4

Và chúng tôi c□m th□y nên thi□t l□p □ kh□p m□i đi□ s□ thu□c các mi□n truy□n giáo c□a chúng tôi m□t Dòng g□m nh□ng ng□□i Yêu M□n Thánh Giá Chúa Giêsu-Kitô, chuyên chú suy ni□m và chia s□ nh□ng n□i kh□ đau c□a Ng□□i h□ng ngày trong su□t cu□c đ□i.
5

M□t s□ ph□ n□ đ□o đ□c □ Đàng Ngoài, t□ lâu đã t□ nguy□n kh□n gi□ đ□c Khi□t t□nh, khi nghe bi□t n□p s□ng □y thì nghĩ r□ng, đ□i v□i muôn vàn ân hu□ Thiên Chúa ban, h□ không có cách gì làm đ□p lòng Ng□□i h□n là gia nh□p Hi□p H□i thánh thi□n này.

6

Chính vì tình yêu Chúa Giêsu-Kitô thúc bách (x.2Cr 5,14), h□ t□ rõ lòng nhi□t thành mu□n bi□t ph□i làm th□ nào đ□ hoàn toàn hi□n thân ph□ng s□ Thiên Chúa.
7

Đây là ph□□ng th□ Chúa Quan Phòng đã dùng đ□ đ□t n□n t□ng đ□u tiên cho đ□i s□ng tu trì □ Đàng Ngoài và thành l□p m□t tu h□i đ□c bi□t, mang danh hi□u Dòng N□ M□n Thánh Giá Đ□c Giêsu-Kitô Chúa chúng ta.

M□c đích c□a tu h□i.

M□c đích c□a tu h□i này là đ□c bi□t chuyên chú t□□ng nh□ và noi theo cu□c Th□□ng Khó c□a Chúa Giêsu-Kitô m□i ngày nh□ ph□□ng th□ thu□n l□i nh□t đ□ đ□t t□i s□ hi□u bi□t và yêu m□n Ng□□i.

Các Nhi□m V□ C□a Tu H□i.

[1] T□t c□ nh□ng ng□□i đi theo n□p s□ng này ph□i liên l□ k□t h□p n□□c m□t, vi□c suy g□m c□u nguy□n và hãm mình đ□n t□i v□i công nghi□p c□a Đ□c Kitô, đ□ c□u xin Thiên Chúa ban □n ăn năn tr□ l□i cho l□□ng dân trong ba mi□n truy□n giáo thu□c quy□n các V□ Đ□i Di□n Tông Toà, cách riêng □ Đàng Ngoài .

[2] D□y các thi□u n□, giáo cũng nh□ l□□ng, nh□ng đi□u n□ gi□i c□n bi□t. N□u vì tình hu□ng hi□n t□i x□y đ□n cho đ□o thánh không th□ làm đ□□c, ch□ em ph□i nh□ r□ng, khi hoàn c□nh cho phép, thì đó là m□t trong nh□ng nhi□m v□ chính c□a mình.

[3] Săn sóc nh□ng ph□ n□, thi□u n□ đau □m b□nh ho□n c□ giáo l□n l□□ng. Nh□ c□ h□i đó, khuyên b□o h□ lo ph□n r□i và tr□ l□i v□i Chúa.

[4] C□ g□ng r□a t□i cho nh□ng tr□ nh□ lâm c□n nguy t□, k□o chúng ch□t mà không đ□□c nh□n □n Thánh t□y.

[5] Dùng m□i cách kêu g□i nh□ng ph□ n□ và thi□u n□ tru□ l□c tr□ v□ n□p s□ng l□□ng thi□n.

Quy T□c.

Đi□u 1: Nh□ng ch□ em nh□n th□y mình đ□□c Thiên Chúa kêu g□i vào Tu H□i này, s□ tuyên ba l□i kh□n: Nghèo Khó, Vâng Ph□c và Khi□t T□nh. Tr□□c khi kh□n, ph□i qua hai năm th□.

Đi□u 2: S□ ch□ em □ m□i nhà trong hoàn c□nh hi□n t□i không đ□□c quá m□□i ng□□i, k□ c□ ch□ B□ Trên.

Đi□u 3: Ch□ B□ Trên và các ch□ gi□ nhi□m v□ khác s□ do chúng tôi ho□c Cha T□ng Đ□i Di□n c□a chúng tôi tuy□n ch□n sau khi tham kh□o ý ki□n Cha Qu□n tr□ t□nh h□t, n□i các ch□ em □.

Đi□u 4: V□ đ□i s□ng tinh th□n, ch□ em ph□i tùy thu□c Cha Qu□n Tr□ t□nh h□t n□i mình □, và h□ng năm báo cáo v□i Ngài v□ tài s□n v□t ch□t.

Đi□u 5: [a] Ch□ em đ□□c mi□n gi□ n□i vi do nhi□m v□ đ□c bi□t ph□i chăm lo ph□n r□i ng□□i khác theo m□c đích c□a Tu h□i, nên ch□ em c□ đi ra làm nhi□m v□ đó, nh□ng ph□i có phép c□a Ch□ B□ Trên. [b] Ch□ B□ Trên khi c□ ai đi đâu, ph□i cho m□t ch□ khác cùng đi.

Đi□u 6: [a] Ngoài th□i gi□ dành đ□ ph□c v□ tha nhân, t□t c□ ch□ em ph□i chăm lo làm vi□c tay chân, tr□ nh□ng ngày Chúa Nh□t và l□ bu□c. [b] Trong nh□ng ngày □y, ch□ em l□n chu□i Mân Côi kính Đ□c Trinh N□ và dành n□a gi□ đ□c sách thiêng liêng và truy□n các thánh hay sách đ□o đ□c khác.

Đi□u 7: Ch□ em ng□ng m□i vi□c vào lúc 9gi□ 30 phút t□i, xét mình m□□i lăm phút v□ các vi□c trong ngày và đ□c kinh chung m□□i lăm phút, sau đó đi ng□.

Đi□u 8: [a] Ch□ em th□c d□y lúc 4 gi□ sáng đ□ c□u nguy□n, b□t đ□u b□ng nh□ng kinh giáo h□u quen đ□c ngày Chúa Nh□t. [b] R□i, dành m□t gi□ suy ni□m v□ m□t trong nh□ng bài g□m chúng tôi đã so□n v□ cu□c Th□□ng Khó và Cái Ch□t c□a Đ□c Giêsu- Kitô Chúa chúng ta, do ch□ B□ Trên, ho□c ng□□i thay m□t đ□c cho ch□ em nghe. [c] Sau đó, ch□ em đ□c kinh
C□u Các Thánh
, kinh
Cáo Mình
, kinh
Xin Chúa Xót
Th□□ng
. Ti□p theo, ch□ em đ□c l□i ti□n x□□ng
Chúa Kitô đã vâng l□i cho đ□n ch□t và ch□t trên Th□p Giá
, và còn l□p l□i l□i ti□n x□□ng đó l□n n□a sau khi đ□c
thánh v□nh Sám H□i
(Tv 50).
[d]
Trong khi đ□c
thánh v□nh Sám H□i
và l□i nguy□n
Xin Chúa Đoái Xem
, ch□ em ph□i đánh t□i đ□ nh□ đ□n nh□ng c□c hình đau kh□ Con Thiên Chúa đã ch□u, dâng s□ hy sinh nh□ bé □y k□t h□p v□i nh□ng ý h□□ng và m□c tiêu c□a Chúa khi Ng□□i ch□u nh□ng đau kh□ đó. Chính Ng□□i cũng mu□n r□ng chúng ta ph□i có nh□ng tâm tình nh□ Ng□□i.
[đ]
N□u có lý do nào c□n tr□ s□ làm vi□c đ□n t□i chung hay theo cách th□c nh□ th□, ch□ em có th□ thanh tho□ nhi□m v□ này b□ng cách mang m□t th□ giây xích, hay theo ý cha gi□i t□i làm m□t vi□c đ□n t□i khác t□□ng đ□□ng.

Đi□u 9: Chúa Nh□t l□ Lá và b□n ngày sau, ch□ em làm vi□c đánh t□i g□p đôi và ngày Th□ Sáu Tu□n Thánh làm g□p ba, đ□ tôn kính đ□c bi□t h□n cu□c Th□□ng Khó c□a Chúa, nh□t là tôn kính ngày Con Thiên Chúa Ch□u Đóng Đinh Th□p Giá và Ch□u Ch□t vì t□t c□ chúng ta .

Đi□u 10: Ch□ em ph□i có lòng sùng kính đ□c bi□t đ□i v□i nh□ng ngày l□ C□t Bì, Tìm Th□y Thánh Giá và Suy Tôn Thánh Giá.

Đi□u 11: Ch□ em ch□ ăn hai b□a m□i ngày: sáng và chi□u, kiêng th□t su□t đ□i tr□ các ngày l□ Giáng Sinh, Ph□c Sinh và Hi□n Xu□ng.

Đi□u 12 : Ch□ em ăn chay m□i ngày th□ sáu đ□ kính nh□ cu□c Th□□ng Khó và Cái Ch□t c□a Chúa Giêsu-Kitô: nh□ng ngày □y cũng nh□ nh□ng ngày chay do lu□t H□i Thánh bu□c, ch□ em s□ không ăn tr□□c m□□i gi□ sáng.

Đi□u 13: [a] Nh□ng ph□ n□ và thi□u n□ h□i c□i mu□n gia nh□p Tu h□i này, cũng theo m□t m□c đích, làm nh□ng công vi□c, chu toàn nh□ng nhi□m v□ và tuân gi□ các quy t□c đúng nh□ trên, nh□ng □ trong m□t nhà và m□t c□ng đoàn tách bi□t. [b] B□ trên thì bao gi□ cũng ph□i ch□n trong s□ nh□ng ng□□i gi□ đ□c Khi□t T□nh nguyên tuy□n.

Đi□u 14: Thánh Giuse đ□□c nh□n làm B□n M□ng c□a Tu h□i này, hãy nh□ Ng□□i chuy□n c□u mà xin Thiên Chúa ban □n cho Tu h□i đ□□c thi□t l□p, ti□n tri□n và hoàn thi□n.

K□t Lu□n.

[1] Chúng tôi Giám M□c Hi□u Toà Bérythe, Đ□i Di□n Tông Toà đã □n đ□nh b□n quy lu□t trên đây, đ□ giúp ích cho các ph□ n□ và thi□u n□: nh□ng ng□□i luôn s□ng thanh khi□t ho□c nh□ng ng□□i h□i c□i sau khi sa ngã, đã kh□n gi□ đ□c Khi□t T□nh tr□□c đây ho□c s□ kh□n sau này, trong v□□ng qu□c Đàng Ngoài và m□i n□i thu□c ba mi□n truy□n giáo Trung Hoa. [2] Chúng tôi hoàn toàn s□n lòng đ□ trình b□n quy lu□t □y đ□ Toà Thánh xét đ□nh và ki□m duy□t, vì ch□ Toà Thánh có quy□n phê chu□n hay bác b□ nh□ng đ□ tính nh□ v□y.

B□c Tâm Th□

[1] Chúng tôi, Phêrô Lambert, Giám M□c Hi□u Toà Bérythe, Đ□i Di□n Tông Toà, do □n Thiên Chúa và Toà Thánh Tông Truy□n, g□i l□i chào và phép lành đ□n quý ch□ Anê và Paula thân m□n, là hai n□ tu đ□u tiên gia nh□p Tu h□i Ch□ em M□n Thánh Giá Chúa Giêsu-Kitô.

[2] Sau khi các con tuyên kh□n công khai vào ngày L□ Tro, tr□□c s□ hi□n di□n c□a Cha, đáng l□

nh□ lòng ao □□c, Cha còn ph□i nói v□i các con đôi l□i v□ b□c s□ng cao tr□ng và s□ tr□n lành mà các con nh□m t□i, theo ti□ng g□i c□a Thiên Chúa t□ bi nhân h□u. [3] Nh□ng ngày hôm □y, Cha g□p tình th□ bó bu□c ph□i đi ngay đ□ k□p chuy□n tr□ v□,
4

nên Cha đã có ý vi□t m□y l□i này, đ□ b□o cho các con bi□t r□ng các con không còn thu□c v□ mình n□a, nh□ng hoàn toàn thu□c v□ Chúa Giêsu-Kitô, vì các con đã hi□n thân tr□n v□n cho Ng□□i,
5

đ□ t□ nay ch□ chuyên chú tìm hi□u và yêu m□n Ng□□i b□ng cách suy ni□m và noi theo cu□c đ□i đau kh□ c□a Ng□□i, cùng th□c thi các nhi□m v□ c□a Tu h□i.
6

Cha h□t s□c khuyên các con hãy trung tín v□i nh□ng nhi□m v□ trên, vì bi□t ch□c ch□n nh□ đó các con và c□ Giáo H□i này s□ lãnh nh□n l□i ích l□n lao.
7

Cha cũng nh□n nh□ cách r□t đ□c bi□t, các con hãy h□t s□c chăm sóc các t□p sinh, xem h□ nh□ nh□ng kho tàng thánh thiêng mà Thiên Chúa ký thác trong tay các con.
8

Hãy nh□ năng kh□c ghi vào tâm trí h□ đi□u này: M□c đích chính c□a Tu h□i các con, là ti□p n□i n□i b□n thân mình cu□c đ□i đau kh□ c□a Chúa Giêsu-Kitô và h□ng ngày ph□i dâng vi□c suy g□m c□u nguy□n, n□□c m□t, các vi□c làm và m□i hy sinh đ□ c□u xin Ng□□i ban cho l□□ng dân và giáo h□u t□i l□i □n ăn năn tr□ l□i.
9

Nh□ng đi□u quan tr□ng nh□t, là các con ph□i th□c hành m□i vi□c thay cho Chúa Giêsu-Kitô; Ng□□i mu□n đích thân làm nh□ng vi□c □y mà không th□ đ□□c, nên dùng m□t s□ tâm h□n do Ng□□i tuy□n ch□n mà ban đ□y tinh th□n c□a Ng□□i là tinh th□n trung gian, đ□ ti□p n□i cu□c đ□i l□ th□ và hy sinh c□a Ng□□i cho đ□n t□n th□.

[10] Các con là nh□ng n□ tu thân m□n c□a Cha, ch□c h□n các con nh□n th□y đ□□c r□ng, □n g□i c□a mình th□t là cao c□ và các con đã ch□t đi đ□i v□i th□ gian, nghĩa là đ□i v□i giác quan, b□n tính t□ nhiên và lý trí ng□□i đ□i, đ□ t□ nay ch□ còn s□ng b□ng giáo hu□n, g□□ng sáng và s□ s□ng c□a Chúa Giêsu-Kitô.

[11] Cha xin các con hãy luôn luôn suy nghĩ v□ đi□u đó và đ□ng quên Cha tr□□c m□t Thiên Chúa.

T□i C□a Kh□u Đàng Ngoài, ngày 26 tháng 2 năm 1670.

Đ□c cha Lambert vi□t v□ dòng M□n Thánh Giá

Ba b□n văn c□a văn ki□n thành l□p dòng M□n Thánh Giá là nh□ng b□n văn duy nh□t mà ĐC Lambert vi□t cho các n□ tu MTG. Ngoài ra, không có b□n văn nào khác c□a ngài vi□t cho các n□ tu MTG n□a. Còn nh□ng b□n văn ngài vi□t
v□
dòng MTG, chúng ta tìm l□i đ□□c nh□ng b□n văn sau :

1, Năm 1667□ : Th□ g□i ĐC Pallu.

Trong m□t lá th□ ĐC Lambert vi□t cho ĐC Pallu, đ□ ngày 15.10.1667, có đo□n nh□ sau :

« T□ ít lâu nay tôi c□ toan tính vi□t cho Đ□c Cha, bàn t□i ba vi□c ph□c v□ l□n mà chúng ta có th□ đem l□i cho Giáo H□i t□i v□□ng qu□c này và ba vi□c □y ch□c s□ đ□□c đón nh□n t□t. [...] Vi□c th□ hai là thi□t l□p m□t c□ng đoàn các thi□u n□ đ□ng trinh ; c□ng đoàn này có l□ cũng v□y và s□ đông h□n c□ng đoàn các th□y ch□ng sinh. V□ chuy□n này, chúng ta s□ c□n t□i m□t ho□c hai ph□ n□ Pháp đ□c h□nh có □n đ□m nh□n vi□c này. Đ□ đ□n đ□□c n□i này b□ng đ□□ng bi□n thì không khó khăn l□m ; các ph□ n□ □y không đ□□c kém can đ□m h□n các bà n□□c B□ Đào Nha và Tây Ban Nha vì các bà B□ Đào Nha đi kh□p mi□n □n Đ□ D□□ng, và các bà Tây Ban Nha còn đi t□i t□n Phi Lu□t Tân. » [5]

Đó là l□n đ□u tiên Đ□c cha Lambert nói t□i « c□ng đoàn các thi□u n□ đ□ng trinh ».

2, Năm 1668□ : Ký S□.

Năm 1668, t□i Xiêm La, ĐC Lambert đ□□c tin c□a th□a sai Deydier :

« Chúng tôi nh□n đ□□c tin t□c vào tháng Giêng năm 1668 nh□ m□t con tàu ng□□i Hoà Lan [...] Qua nh□ng b□c th□ c□a v□ th□a sai □y [t□c cha Deydier], chúng tôi hay... có nhi□u ng□□i đã dâng hi□n đ□c đ□ng trinh c□a mình cho Thiên Chúa và m□t s□ đông các qu□ ph□ tr□ tu□i đã t□ ch□i vi□c tái hôn l□n th□ hai...» [6]

3, Năm 1669□ : Ký S□.

ĐC Lambert đ□n Đàng Ngoài cu□i tháng 8 năm 1669. Ngài nói v□i các tín h□u Đàng Ngoài r□ng :

« Trái l□i, [n□u h□] đón nh□n v□ giám m□c mà Tòa Thánh g□i đ□n, thì [h□] s□ có đ□□c m□t m□c t□ do Đ□c Giáo Hoàng tuy□n ch□n. V□ đó, phù h□p theo ph□n v□ mình, ngay t□ bây gi□ s□ lo li□u cho nh□ng nhu c□u thiêng liêng c□a m□i m□t ng□□i, ban cho m□i ng□□i nh□ng th□a tác viên Phúc Âm và nh□ng linh m□c chính x□ g□c gác t□ v□□ng qu□c này, r□i thi□t l□p m□t ch□ng vi□n đ□ d□y d□ nh□ng thi□u niên v□ ch□ nghĩa và v□ đ□o đ□c h□u giúp h□ có kh□ năng ph□c v□ Giáo H□i này vào m□t ngày nào đó. V□ giám m□c này s□ chăm sóc các thi□u n□ và các qu□ ph□ nào mu□n gi□ ti□t d□c su□t đ□i mình vì tình yêu h□ dành cho Chúa Giêsu Kitô. » [7]

4, Năm 1670□ : Văn ki□n công đ□ng Ph□ Hi□n.

Trong văn ki□n công đ□ng Ph□ Hi□n ngày 14.02.1670, đi□u s□ 18 :

« Các v□ qu□n tr□ t□nh h□t cũng hãy quan tâm nhi□u t□i các trinh n□ và qu□ ph□ đã t□ nguy□n quy□t đ□nh gi□ s□ ti□t d□c, dâng mình ph□ng s□ Thiên Chúa và s□ng chung thành c□ng đoàn, theo b□n quy lu□t do chúng tôi □n đ□nh cho m□c đích □y. »[8]

5, Năm 1670□ : Ký S□ .

Sau khi đã l□p dòng M□n Thánh Giá và tr□□c khi r□i Đàng Ngoài đ□ tr□ l□i Xiêm La, ĐC Lambert có l□i t□ng k□t r□ng :

« Chúng tôi nhìn mà thán ph□c nh□ng k□ đã l□p gia đình r□i mà t□ nguy□n r□i nhau đ□ ch□ d□n thân cho duy nh□t m□t Thiên Chúa và gi□ ti□t h□nh tr□n đ□i. Chúng tôi đ□□c an □i th□y nhi□u ph□ n□ đ□c h□nh đã kh□n h□a gi□ m□t đ□i s□ng thánh thi□n chung v□i nhau. [9]

6, Năm 1670□ : G□i Đ□c Giáo Hoàng.

Ngày 12.10.1670, t□i Xiêm La, ĐC Lambert vi□t th□ g□i Đ□c Giáo Hoàng t□□ng trình chuy□n vi□ng thăm Đàng Ngoài c□a ngài. Trong th□ này, ngài xin Đ□c Giáo Hoàng cho phép thành l□p dòng MTG v□i nh□ng l□i l□ sau :

« Tu h□i th□ hai đ□□c l□p ra đ□ m□u ích cho nh□ng ph□ n□ đ□o đ□c □ Đàng Ngoài, mà t□ nhi□u năm r□i, d□□ng nh□ đang ch□ đ□i m□t ai đó ch□ v□ cho h□ con đ□□ng d□n t□i đ□i s□ng tr□n lành h□n. Sau khi tìm hi□u th□u đáo □n g□i và lòng nhi□t thành c□a h□ đ□i v□i các vi□c thu□c v□ Thiên Chúa ; nh□n đ□nh các đ□c tính c□a th□ xác, tinh th□n và b□c s□ng m□i ng□□i, cũng nh□ ý đ□nh c□a Thiên Chúa t□ tr□i cao dành cho t□ng ng□□i, con nghĩ r□ng không nên t□ ch□i cho h□ đ□□c quy t□ l□i s□ng chung v□i nhau, vì l□ h□ đã b□t đ□u ph□ng s□ Thiên Chúa th□ nào thì cũng s□ ti□p t□c làm nh□ v□y, v□i m□t s□ quy lu□t đ□□c ban thêm cho h□ đúng ý Giáo H□i, trong m□c đ□ tình hình quy□n l□c ngo□i giáo ch□p nh□n h□ . »
[10]

7, Năm 1670□ : G□i cha Lesley.

Trích th□ g□i cha Lesley t□i Rôma, đ□ ngày 20.10.1670 t□i Xiêm La :

« Cha cũng s□ hài lòng không kém khi bi□t m□t s□ qu□ ph□ đ□o đ□c đã đ□t n□n t□ng cho đ□i s□ng tu trì t□i v□□ng qu□c này. Sau khi nh□n th□y h□ đ□□c Thiên Chúa ban ân s□ng lôi cu□n, ch□ đ□□ng d□n l□i và sau khi c□u xét cách s□ng c□a h□ t□ nhi□u năm nay, tôi đã ban cho h□ b□n quy lu□t mà nay tôi đ□ trình Toà Thánh, đ□ xin ki□m duy□t và xác nh□n n□u Toà Thánh xét là tho□ đáng. »[11]

8, Năm 1671□ : L□p dòng MTG t□i An Ch□ .

Trích t□ t□p *Cu□c m□o hi□m sang x□ Đàng Trong* (Expéditio in Cochinchinam) c□a ĐC Lambert (AMEP, t□p 876, tr. 687-714) :

« *1. Vài trinh n□ .*

Các th□a sai nghe nói v□ vài trinh n□ là nh□ng ng□□i d□n thân cho Thiên Chúa b□ng l□i kh□n vĩnh vi□n gi□ đ□c đ□ng trinh

M□t tin th□t h□a hi□m và b□t ng□ v□ m□t đi□u đ□□c coi là không th□ có đ□□c t□i v□□ng qu□c này đã khi□n Đ□giám m□c Bêryte lo tìm ki□m c□n th□n đâu là s□ th□c.

Ý đ□nh c□a các trinh n□ th□t bí m□t, ch□ duy nh□t tác gi□ là Thiên Chúa bi□t đ□n mà thôi. B□i vì các nàng đã m□t m□c t□ ch□i nh□ng v□ hôn phu do cha m□ các nàng đ□ ngh□. Chúng tôi th□y có đi□u l□ th□□ng nào đó □n d□u n□i đây đã khi□n các nàng t□ kh□□c vi□c hôn nhân.

Sau khi th□n tr□ng đi□u tra, tám nàng thu□c các làng khác nhau đ□□c nh□n di□n ra. Đó là nh□ng nàng đã quy□t đ□nh s□ng cu□c đ□i luôn luôn đ□c thân. Đ□c giám m□c Bêryte nói r□ng ngài mong □□c t□t c□ các nàng hãy đ□n g□p ngài cùng m□t lúc đ□ nghe ngài gi□ng hu□n v□ đ□i s□ng n□i tâm. Các nàng đã nhanh nh□n vâng l□nh. Và vào ngày đã đ□nh, đ□□c tăng s□c b□ng các bí tích sám h□i, thánh th□ và thêm s□c, cùng v□i hai bà góa ph□ b□n h□u cao niên đi kèm [12] , các nàng cùng h□p đ□n tr□□c m□t Đ□c giám m□c. Nàng l□n tu□i nh□t đ□□c 24 hay 25 tu□i. Các nàng bái l□y sát m□t đ□t theo ki□u chào b□n x□ và khóc lóc s□□t m□□t. Ti□p theo, các nàng t□ □n Chúa r□t nhân t□ đã g□i đ□n m□t ng□□i, ng□□i mà tr□□c đây nhi□u năm các nàng đã g□i tin đ□n [13] . Các nàng tin t□□ng ng□□i đó là ng□□i th□y h□□ng d□n s□ s□m kéo các nàng ra kh□i nh□ng m□nh l□□i tr□n gian, và s□ s□m ch□ d□y các nàng cách th□c nào s□ng đ□p lòng Thiên Chúa, đi□u duy nh□t mà các nàng tha thi□t ao □□c.

Đ□c giám m□c dò h□i xem nguyên nhân nào thúc đ□y các nàng t□n hi□n cho Thiên Chúa. V□i lòng trong tr□ng chân thành l□ th□□ng và lòng khiêm t□n hi□m có, các nàng th□ l□ nh□ng tình c□m th□m kín n□i con tim các nàng ra v□i ngài. Th□t rõ ràng là □n thánh m□nh m□ và vinh quang c□a Thiên Chúa đã xu□ng n□i các nàng mà các nàng đã □ng nh□n l□y.

Nh□ng l□i đ□i tho□i t□t lành và d□u dàng đó m□ r□ng vào lòng nhân lành Thiên Chúa qua bi□t bao nhiêu d□u hi□u và ch□ng tá th□m kín, làm c□m đ□ng nh□ng ng□□i nghe đ□n n□i ch□ng còn chi đem h□ đ□n s□ tr□n lành riêng c□a h□ h□n. Ch□c ch□n r□ng nh□ng l□i thiên th□n đó đ□a linh h□n lên cao trên chính con ng□□i mình, v□i m□t h□□ng v□ khôn t□ v□ Thiên Chúa, g□t b□ kh□i nh□ng tình ý v□ t□t c□ m□i s□ x□u xa hèn h□ nh□t.

Nh□ng đi□u tuy□t di□u đó, đôi khi Đ□ng C□u Chu□c tr□n gian ban cho nh□ng ng□□i làm vi□c tông đ□ đ□□c h□□ng n□m, khi ngài cho h□ ý th□c đ□□c nh□ng đ□□ng l□i khôn l□□ng ngài dùng tr□□c m□t nh□ng k□ ngài tuy□n ch□n. Th□c v□y, s□ hi□u bi□t nh□ng m□u nhi□m Thiên Chúa phát sinh ra nh□ng hoa qu□ mà chính y□u là đ□c khiêm nh□□ng sâu th□m nh□t trong tâm h□n, là lòng th□ kính, là lòng tri ân và là lòng n□ng nàn yêu m□n thánh ý ngài.

2. M□t h□i dòng n□.

Sau nh□ng l□i đ□i tho□i và tr□□c nh□ng khuynh h□□ng sâu xa, đáng trân tr□ng và đ□ng nh□t n□i tâm h□n các trinh n□, Đ□c giám m□c Bêryte nói r□ng n□u ngài xét theo s□ khôn ngoan con ng□□i, ngài không th□y ng□□i ta có th□ th□a mãn nguy□n v□ng c□a các nàng là s□ng chung và ra kh□i nhà cha m□. Ph□i v□□t lên cao h□n lý trí con ng□□i và ph□i theo nh□ng ph□□ng ti□n mà đ□c tin s□p s□n nh□ c□u nguy□n, d□ thánh l□, nh□n bí tích sám h□i, đ□ nh□ đó có th□ tìm t□i đ□□c s□ h□□ng d□n c□a Thánh Th□n Thiên Chúa. Và m□t tu□n c□u nguy□n c□u nh□t đ□□c công b□ đ□ nài xin s□ che ch□ c□a Đ□c Thánh Đ□ng Trinh và cha thánh Giuse vinh hi□n.

Tu□n c□u nh□t ch□a ch□m d□t, Thiên Chúa đã kh□ng nh□n l□i c□u xin c□a các n□ t□ hèn m□n. B□i vì, ngay vào nh□ng ngày đ□u tiên, đã n□y ra trong tâm trí Đ□c giám m□c ý t□□ng ph□i bi□u l□ ý ki□n c□a ngài cho các góa ph□ Lucia và Martha, m□t bà đ□□c 67 tu□i và bà kia đ□□c 50 tu□i. Vì chuy□n □y, bà th□ nh□t xin giúp n□i □, c□a c□i, v□i s□ lo l□ng và t□n tâm săn sóc ; r□i cách đó m□y ngày sau, bà xin dâng cúng m□t ngôi nhà và kho□ng đ□t k□ c□nh ch□ng 74 th□□c vuông v□c g□n gàng[14] .

Đ□c giám m□c Bêryte nghĩ r□ng c□n gi□i thích rõ vi□c s□ d□ng đ□t dâng cúng này vì l□i ích cho các b□n đ□o.

S□ th□ đ□□c s□p đ□t nh□ v□y, các trinh n□ v□i vã r□i b□ tr□n gian. Đ□i v□i ph□n l□n các nàng, nh□ng tr□ ng□i v□ phía cha m□ đã đ□□c gi□i quy□t. V□i m□t lòng t□ nguy□n n□ng nhi□t, t□t c□ các nàng cùng đ□n c□ ng□ n□i nhà bà Lucia, n□i □y h□ ph□ng s□ Thiên Chúa m□t cách đ□o đ□c và chân thành.

3. M□t ph□ n□ tr□.

Có m□t ph□ n□ tr□ 25 tu□i mà ch□ng đã b□ đi lúc ch□ ch□a tr□n 16 tu□i. Sau khi h□i thăm k□ l□□ng v□ c□ng đoàn [các n□ tu] này và v□ n□i ch□n r□i, ch□ ta đ□n g□p các th□a sai. Đ□□c h□i ch□ là ai, ch□ đã tr□ l□i r□ng cách đây ba năm, ch□ đã đ□□c cha Hainques r□a t□i. T□ ngày đó, ch□ đã xa tránh chuy□n tr□n gian và hôn nhân.

Ch□ m□t m□c nài xin đ□□c phép d□ng m□t mái nhà nh□, bên c□nh ngôi nhà c□a các trinh n□, đ□ s□ng b□t ch□□c theo các trinh n□ b□ng h□t s□c mình. Nh□n bi□t đ□□c t□ cách và đ□i s□ng r□t t□t c□a ch□, chúng tôi đã □ng thu□n l□i nài xin c□a ch□.

Thiên Chúa đã □ng dùng nh□ng cách th□c đó đ□ thi□t l□p nên m□t c□ng đoàn các ph□ n□ tuyên kh□n đ□i s□ng đ□o đ□c và khi□t t□nh. »[15]

9, Năm 1672□: Ch□ Agata 45 tu□i.

Trong chuy□n thăm Đàng Trong l□n đ□u, khi r□i H□i An trên đ□□ng v□ Xiêm La, ĐC Lambert đi thuy□n ghé vào N□□c M□n. T□i đây, ngài g□p ch□ Agata mà ngài k□ chuy□n nh□ sau :

« Các th□a sai còn nh□n đ□□c m□t ni□m vui m□ng không ph□i là nh□ đ□n t□ ý h□□ng c□a chi□ Agata. Qu□ th□, chi□ là ng□□i nguyên quán làng N□□c M□n r□t g□n đây, chi□ đ□□c 45 tu□i. Lúc còn tr□, chi□ đã b□ lôi cu□n b□i s□ d□u dàng c□a Đ□ng Hôn Phu Kitô (sponsi Christi), nên chi□ t□n

hi□n cho Thiên Chúa b□ng l□i kh□n khi□t t□nh tr□n đ□i cách đây đã 25 năm, lúc chi□ m□i 20 tu□i. Th□ theo cái cao c□ c□a l□i kh□n n□i chi□, chi□ đã ch□n l□i s□ng này. Th□c s□, lòng nhân lành r□t bao la c□a Thiên Chúa đã gìn gi□ chi□, đã dành riêng chi□ vào vi□c đi□u hành và gìn gi□ các trinh n□. Các trinh n□ này đã lui mình □n c□ trong làng Anki [sic] t□nh Qu□ng Nghĩa, n□i c□ gia c□a bà Lucia. Th□c s□, chi□ Agata đã th□□ng xuyên và kiên quy□t t□ ch□i s□ m□nh này, chi□ ch□ nh□n trách v□ vì m□nh l□nh c□a Đ□c Giám M□c Bêryte mà thôi.

Chi□ đ□□c tuy□n ch□n vào s□ m□nh □y nh□ th□, lúc ban đ□u Đ□c Giám M□c xét là đ□t chi□ làm b□ trên v□i hai ch□ đ□ng b□n có nhân đ□c đáng quý, và h□n n□a, con s□ các trinh n□, tr□ chi□ b□ trên ra, lên t□i 12 ng□□i. »[16]

10, Năm 1672□ : dòng MTG Xiêm La.

« *Chúng tôi c□ng c□ ngôi nhà hay c□ng đoàn các thi□u n□ tr□ t□i Xiêm trong khu tr□i Thánh Giuse.*

Ngày 7 tháng 9 năm 1672.

Nh□ □n Chúa giúp, m□i tr□ ng□i đã đ□□c kh□c ph□c. Nh□ng k□ thù c□a Chúa Giêsu đã dùng nh□ng tr□ ng□i này đ□ th□ thách M□ Paula đ□ Giêsu h□u làm lung lay ý h□□ng c□a M□ mu□n đ□m nh□n vi□c chăm sóc các thi□u n□ t□n hi□n cho Thiên Chúa. M□ có tâm h□n m□nh m□, g□t b□ d□ tính khôn ngoan tr□n gian và tình c□m gian d□i. M□ đã lui chân vào □ trong m□t căn nhà d□n s□n cho M□, trong khi ch□ đ□i ng□□i ta làm xong m□t ngôi nhà r□ng l□n và ti□n nghi h□n.

M□ là m□t ph□ n□ can đ□m, đ□ ch□ng 40 tu□i. M□ đã tìm đ□□c m□t ng□□i giúp đ□ và là m□t đ□ng b□n 50 tu□i, bà này đã d□n thân vào vi□c bác ái giúp đ□ tha nhân t□ lâu r□i. H□ s□ s□m đi□u hành n□i □ cách v□ng vàng, v□i ba thi□u n□ tr□ có đ□o ng□□i b□n x□ đã đ□□c đón nh□n. T□ nhi□u ngày nay, b□ng ý ki□n và công vi□c, các cô đã tr□ thành nh□ng ng□□i đ□ng b□n. Nh□ cha m□ và nh□ các th□a sai, các cô xin đ□□c phép dâng mình tr□n v□n cho Thiên Chúa trong ngôi nhà này cho đ□n khi ch□t, tha thi□t xin đ□□c nh□ng ân hu□ nh□ các đ□ng b□n c□a các cô. Do v□y, chúng tôi hy v□ng s□ s□m thành l□p đ□□c m□t c□ng đoàn các trinh n□ ch□ lo vi□c ph□ng s□ Thiên Chúa.

M□t đi□u duy nh□t làm gi□m b□t ni□m vui chúng tôi, đó là ti□n b□c b□ c□n ki□t nên không hoàn thành công vi□c c□n thi□t cho t□i cùng. Tuy nhiên, ni□m hy v□ng v□n m□nh m□ trong lòng chúng tôi, b□i vì Thiên Chúa quan phòng s□ cho hoàn t□t chuy□n này. Ngài s□ ban d□ tràn nh□ng ph□□ng ti□n đúng lúc đ□ c□ng c□ và b□o t□n công trình này b□ng nh□ng cách th□c mà chúng tôi không bi□t đ□□c. Các th□a sai đang có ba c□ng đoàn nh□ th□ này t□i x□ Đàng Ngoài và m□t c□ng đoàn t□i x□ Đàng Trong, t□t c□ đ□u v□ng vàng.

Chúng tôi đã có kinh nghi□m v□ s□ quan phòng êm ái và d□u dàng c□a Thiên Chúa trong vi□c m□t ph□ n□ yêu m□n đ□c h□nh và vi□c đ□o đ□c đã dâng t□ng m□t ngàn quan ti□n. Ng□□i ph□ n□ này gi□ đã tuyên kh□n s□ng đ□i n□ tu trong ngôi nhà dòng danh ti□ng và đ□o đ□c t□i Paris[17] . Th□t đúng là m□t tác đ□ng c□a Chúa Thánh Th□n, vì bà không h□ hay bi□t gì v□ chuy□n [l□p dòng M□n Thánh Giá] này hay v□ ý h□□ng c□a chúng tôi.

Hi□u qu□ t□t đ□p nh□t và căn b□n n□i các th□a sai là nh□ng h□ng ân c□a Thiên Chúa giúp h□ nên can đ□m h□n m□i ngày, dám đ□m đ□□ng nh□ng công vi□c to l□n h□n h□u tìm sáng danh Chúa, cho dù các công vi□c này v□□t quá s□c l□c c□a các th□a sai. »[18]

11, Năm 1675□ : Nh□t Ký t□i Xiêm.

« *Ngày 05/02/1675□ :* Chúng tôi đã săn sóc nhi□u b□nh nhân và đã ti□p nh□n m□t thi□u n□ Vi□t ki□u 17 tu□i, cô đã xin đ□□c vào nhà các n□ tu (recueillies) đ□ ph□ng s□ Chúa.

Ngày 20/02/1675□ : Chúng tôi b□n lo gi□i quy□t m□t chuy□n hôn ph□i c□a m□t anh thanh niên tr□ mu□n l□y m□t cô gái tr□ thu□c khu ng□□i B□ Đào Nha. Anh ta đã b□t cóc cô gái, v□i s□ đ□ng ý c□a cô ta, nh□ng ng□□c l□i ý mu□n c□a hai bà cô c□a cô gái này là hai ng□□i h□ hàng còn l□i c□a cô. Chúng tôi đã ra l□nh cho cô gái này ph□i vào □ trong nhà các n□ tu và chúng tôi s□ xem xét v□ này. »

Ngày 23/04/1675□ : Chúng tôi đã nh□n m□t goá ph□ công giáo ng□□i Xiêm 40 tu□i và đ□a con gái nuôi 10 tu□i c□a bà vào nhà các n□ tu, và đ□a con trai 14 tu□i c□a bà vào ch□ng vi□n. »

Ngày 22/05/1675□ : Ch□ Paula đ□ Giêsu, b□ trên nhà các n□ tu, đã đ□□c phép ra kh□i nhà đ□ đi ch□a b□nh t□i khu ng□□i B□ Đào Nha.

Ngày 05/06/1675□ : Bà v□ c□a ông thuy□n tr□□ng ng□□i Pháp đang b□ c□m tù t□i Manila đã vào □ trong nhà các n□ tu cùng đ□a con gái c□a bà, v□i ý đ□nh d□y d□ nh□ng tr□ em gái trong ni□m kính s□ Thiên Chúa. Đây là đi□u bà mu□n làm ngay c□ khi ch□ng bà tr□ l□i. »
[19]

12, Năm 1675□ : Nh□t Ký t□i Đàng Trong.

« *Năm 1675.*

Ngày 30/10□ : Ngày 20 tháng 9 v□a qua, cha Luca B□n ng□□i Đàng Trong đã t□i mang theo tin t□c c□a cha Bouchard, cha Bourchard đã thành l□p m□t c□ng đoàn các trinh n□ t□i « Fou Den », g□m 7 ng□□i.

Ngày 05/11□ : M□t trinh n□ 18 tu□i đã nài xin Đ□c Giám M□c Béryte đ□a nàng thoát kh□i s□ ép u□ng c□a cha m□ nàng mu□n nàng l□y ch□ng, đi□u mà nàng không h□ mu□n nghe nói t□i, b□i vì nàng nói t□ khi m□i lên 4 tu□i, nàng đã h□a gi□ mình đ□ng trinh vì Thiên Chúa. Nàng tên là Phan-xi-ca và là con gái c□a ông Dominicô, Đ□c Giám M□c đã c□ ng□ t□i nhà ông ta.

Ngày 11/12□ : Sau thánh l□ [t□i Bàu Tây], Đ□c Giám M□c Béryte b□t đ□u thăm h□i các trinh n□ đang □ t□i nhà th□ dâng kính thánh Giuse. Các ch□ là 10 ng□□i, không k□ ch□ b□ trên. Chúng tôi t□ □n Chúa vì các ch□ s□ng r□t t□t […] Bu□i chi□u, chúng tôi ti□p t□c thăm h□i các trinh n□, chúng tôi nói chuy□n riêng v□i t□ng ch□.

Ngày 12/12□ : Đ□c Giám M□c ti□p t□c cu□c thăm h□i các trinh n□ và truy□n cho ch□ b□ trên đ□□c t□ do thoái nhi□m n□u ch□ mu□n, sau b□n tháng k□ t□ ngày hôm nay. Ngài truy□n cho b□n ch□ s□ tuyên kh□n vào ngày mai trong thánh l□ và b□n ch□ khác ph□i ra kh□i nhà vì đã không mu□n ăn c□m chung v□i các ch□ khác, m□c dù h□ vâng ph□c t□t c□ nh□ng ph□n v□ khác.

Ngày 13/12□ : Chúng tôi đã nh□n các l□i kh□n c□a b□n trinh n□ là nh□ng ng□□i đã đ□□c phép cho kh□n. Các ch□ đã tuyên kh□n v□i nhi□u g□□ng sáng, khi các tín h□u h□i h□p l□i d□ thánh l□ do Đ□c Giám m□c c□ hành. […]. Công th□c kh□n c□a b□n trinh n□ b□ng ti□ng Đàng Trong là :
Tôi là Anna trong tay Đ□c Th□y Vispo kh□n h□a cùng Đ□c Chúa Bl□i gi□ mình đ□ng trinh t□ đ□n khi ch□t và □ cùng ch□ em làm m□i s□ chung.

Bà Kí, m□t goá ph□ th□ giá, đã đ□n thăm Đ□c Giám M□c v□i ba cô gái và m□t goá ph□ là nh□ng ng□□i đang s□ng t□i nhà bà v□i nhi□u ân s□ng Chúa ban. H□ đã xin cho h□ m□t ch□ b□ trên có th□ d□n d□t h□, vì h□ thú nh□n r□ng không ai trong h□ có kh□ năng làm vi□c này.

Ngày 14/12□ : Sau thánh l□, Đ□c Giám M□c giã t□ các trinh n□ t□i ch□n song c□a trong nhà th□, ngài ban cho h□ nh□ng l□i d□y b□o lành thánh. Sau đó, ngài ra đi vào lúc r□ng đông, đ□n x□ Chu Mê […]. Ba trinh n□ có v□ có nhi□u □n Chúa trong giáo x□ này đã t□i trình di□n Đ□c Giám M□c

trong nhà th□ lúc ngài đang c□u nguy□n. H□ xin ngài cho h□ vào c□ng đoàn Bàu Tây đ□ dâng hi□n tr□n đ□i mình cho Thiên Chúa. Chúng tôi đã tra h□i h□ v□ vi□c này và xem xét □n g□i c□a h□, □n g□i c□a h□ xem ra t□t đ□p. Đ□c Giám M□c đã d□y h□ hãy d□n cha m□ h□ t□i g□p ngài.

Ngày 15/12□ : Sau khi xem xét □n g□i c□a ba trinh n□ và v□i s□ đ□ng ý c□a cha m□ h□, chúng tôi nh□n cho h□ vào th□ luy□n t□i nhà các goá ph□ Bàu Tây, h□ s□ ph□i đ□n đó ngày mai hay ngày m□t.

Ngày 17/12□ : Chúng tôi cũng đã ban ch□ng th□ cho ch□ b□ trên các bà goá Bàu Tây đ□ nh□n vào th□c hi□n nh□ng năm nhà th□ : Maria Con Toi 23 tu□i, Anê S□n Chao 19 tu□i con gái ông Igna-xi-ô, Angêla Con V□□n 20 tu□i, (c□ ba đ□u thu□c làng Chu Mê, đã đ□□c nh□n ngày 15 tháng này sau khi xem xét □n g□i c□a h□), và Êlisabét Con Ven 19 tu□i ng□□i Qu□ng Ngãi, đ□□c nh□n nh□ v□y ngày hôm qua.

B□n trinh n□ đã ra kh□i c□ng đoàn Bàu Tây, (theo l□nh c□a Đ□c Giám M□c, vì h□ đã mu□n ăn c□m riêng), đ□n xin Đ□c Giám M□c cho phép tuyên kh□n nh□ b□n ch□ khác hôm l□ thánh Lucia. Chúng tôi xét là không nên ch□p nh□n l□i xin c□a h□, ch□ b□ trên nh□n th□y các ch□ này không có tinh th□n c□ng đoàn.

Ch□ Bôna Con Doi 20 tu□i, □ nhà bà Kí theo l□nh c□a cha Courtaulin, đã xin đ□□c tuyên kh□n (ch□ đã s□ng g□n 4 năm th□ luy□n) và xin đ□n □ v□i các trinh n□ Bàu Tây. Đ□c Giám M□c đã ch□p nh□n l□i xin này.

Ch□ Bôna Con Lan kho□ng 21 tu□i, không có cha có m□, s□ng t□i nhà bà Kí, đã khóc lóc tha thi□t xin vào s□ng v□i các trinh n□ Bàu Tây. Chúng tôi đã ch□p nh□n đi□u đó, nh□ng hoãn vi□c tuyên kh□n l□i, vì ngày hôm tr□□c ch□ đã tuyên b□ ch□ mu□n tuyên kh□n nh□ng lo vi□c ăn u□ng riêng. Trong s□ b□n ng□□i t□i nhà bà Kí, ch□ có ch□ Bôna Con Doi là ng□□i đã tuyên b□ s□n sàng tuyên kh□n mà không đòi đi□u ki□n này. Đó là lý do khi□n ch□ đã đ□□c nh□n cho tuyên kh□n.

Ngày 18/12□ : Ch□ Bôna Con Doi đã kh□n trong thánh l□ do Đ□c Giám M□c c□ hành theo cùng công th□c nh□ b□n ch□ đã tuyên kh□n t□i Bàu Tây, tr□□c s□ hi□n di□n c□a các tín h□u và ch□ b□ trên c□a ch□ và m□t vài trinh n□ khác, các trinh n□ này là nh□ng ng□□i đã h□□ng d□n ch□ và đã đ□a ch□ v□ nhà c□a h□. […]

L□i 8 gi□ sáng, chúng tôi ra đi và bu□i chi□u thì t□i m□t làng nh□ tên Chao Là có ch□ng 10o ng□□i công giáo. Sau khi Đ□c Giám M□c đ□n m□t lúc, bà goá Lucia 45 tu□i, con gái ông Tôma đã ch□u t□ vì đ□o, cũng đ□n theo yêu c□u c□a Đ□c Giám M□c ngày hôm qua. Ngài mu□n thuy□t ph□c bà làm b□ trên m□t s□ các trinh n□, vi□c mà bà đ□□c xem là ng□□i có kh□ năng nh□t trong v□□ng qu□c này. Bà tr□ l□i r□ng bà s□ làm nh□ng gì bà có th□ đ□ vâng l□i v□ giám m□c c□a bà, nh□ng bà ph□i dàn x□p vi□c này v□i các ng□□i h□ hàng c□a bà, vì h□ gây ra nhi□u ngăn tr□. Bà s□ tr□ l□i trong vài tháng t□i. Bà có m□t ng□□i con gái 20 tu□i thu□c s□ nh□ng cô gái hoàn h□o nh□t có th□ g□p đ□□c. Cô gái này đã kh□n h□a gi□ mình đ□ng trinh, nh□ng h□ hàng mu□n ép cô ph□i l□p gia đình, đi□u này làm m□ cô r□t b□i r□i và cô gái này g□n nh□ không đ□ cho ai g□p th□y.

Ngày 22/12□ : Chúng tôi g□p th□y m□t trinh n□ 18 tu□i đã b□c l□ khi x□ng t□i r□ng nàng đã h□a gi□ đ□c khi□t t□nh vì Thiên Chúa, khi m□t ông quan tìm ki□m nàng, nh□ng nàng t□ ch□i và nàng lo s□ s□ c□□ng b□c hung b□o nào đó. Nàng đã nh□ cha m□ nàng xin v□i Đ□c Giám M□c cho nàng □ v□i các trinh n□ khác, chúng tôi đã cho phép nàng lo li□u vi□c đó. » [20]

13, Năm 1676□ : Nh□t Ký t□i Đàng Trong.

« *Năm 1676.*

Ngày 03.01□ : Đ□c Giám M□c ra đi v□i cha Courtaulin và cha Vachet đ□ đ□n H□i An. […] Chúng tôi nói chuy□n nhi□u v□i nhau đ□ tìm ra đ□□c vài ph□ n□ có th□ d□n d□t các trinh n□. Chúng tôi đ□ m□t t□i bà Tru và bà Phú Yên đang □ H□i An.

Ngày 04.01□ : Bà goá Li cho chúng tôi hay r□ng t□i làng Ken Rou có m□t ph□ n□ tên là Hêlêna Dy Tiam là ng□□i hy sinh làm vi□c lành phúc đ□c. Bà Li tin r□ng bà ta thích h□p cho vi□c đi□u khi□n các cô gái. Bà đã ngoài 60 tu□i. Bà không bao gi□ l□p gia đình, nh□ng khi giúp vi□c cho các cha dòng Tên, bà đã ph□m t□i v□i m□t ng□□i h□c trò c□a các cha và có m□t đ□a con, chuy□n đã r□t lâu r□i. Nh□ng bà đã s□a đ□i b□ng nh□ng vi□c t□t lành và b□ng g□□ng sáng c□a bà t□ b□y lâu nay.

Ngày 06.01□ : Chúng tôi nói v□i bà Li lo vi□c đi□u khi□n các cô gái khi bà nh□n đ□□c ch□ th□ c□a giám m□c.

Ngày 19.01□ : Cha Courtaulin cho xây m□t nhà th□ trên m□ c□a cha Guiart đ□ tín h□u có th□ h□i h□p nhau n□i đó. Đây là m□t n□i r□t an toàn và □n khu□t. Cha cũng nghĩ s□ d□ng m□t ngôi nhà cho các trinh n□, vì cha tìm đ□□c m□t bà goá đ□c h□nh có th□ chăm sóc h□.

Ngày 31.01□ : Chúng tôi nh□n đ□□c th□ c□a cha Courtaulin báo tin đang lo làm m□t ngôi nhà th□ t□i Bàu Ngh□ và m□t căn nhà c□nh đó đ□ l□p m□t c□ng đoàn các trinh n□.

Ngày 26.02□ : Đ□c Giám M□c kín đáo đi đ□n con thuy□n c□a cha Courtaulin. Cha này cho ngài bi□t nh□ng phúc lành l□n c□a Thiên Chúa ban cho cha t□ khi cha □ Bàu Ngh□ và vùng ph□ c□n. Cha đã r□a t□i 365 ng□□i, xây m□t nhà th□ và k□ c□n đó là m□t căn nhà c□ng đoàn các trinh n□ M□n Thánh Giá, hi□n nay cha đ□t m□t bà b□ trên và ba trinh n□ xu□t s□c t□i đó.

Ngày 29.02□ : Chúng tôi đã nh□n m□t trinh n□ vào th□ luy□n, trong m□y hôm n□a nàng s□ đ□□c cha nàng d□n t□i Bàu Tây □ v□i các trinh n□ khác trong vòng 3 tháng, sau đó nàng s□ đ□□c g□i t□i căn nhà m□i t□i Bàu Ngh□.

Ngày 02.03□ : Bà b□ trên các trinh n□ Bàu Ngh□ đã t□i thăm Đ□c Giám M□c v□i ba cô gái c□a bà, chúng tôi r□t c□m kích.

Ngày 03.03□ : Chúng tôi cho bà b□ trên Bàu Ngh□ và các cô gái c□a bà ra v□ sau khi h□ lãnh nh□n các bí tích.

Ngày 11.03□ : Chúng tôi nh□n đ□□c th□ c□a cha Courtaulin đ□ ngày 3 tháng này. Cha đã ti□p các trinh n□ Qu□ng Ngãi đ□n thăm, cha nói v□ h□ cách tích c□c r□ng h□ s□ng m□t cách lành thánh và h□ c□n chúng tôi c□m ch□ng l□i trong vi□c hy sinh hãm mình mà h□ mu□n làm cách đ□c bi□t. Chúng tôi quy□t đ□nh vi□t th□ cho các giáo h□u Bàu Ngh□ nói h□ đ□ng v□i vàng h□i h□p nhau trong ngôi nhà th□ m□i h□ làm và hãy ch□ đ□i, đ□ chúng tôi s□ d□ng cho các trinh n□, các trinh n□ này s□ s□m đ□n c□ trú n□i đó.

Ngày 24.03□ : Chúng tôi nói bà Hêlêna x□ Bát Quy hãy □ v□i các trinh n□ t□i nhà c□a bà cho t□i khi cha Courtaulin tr□ l□i. Cha này đã ch□n bà làm b□ trên ngôi nhà th□ hai c□a các trinh n□ mà chúng tôi đã quy□t đ□nh d□ng ra t□i Bàu Ngh□ n□i an táng cha Guiart.

Ngày 20.04□ : V□i s□ đ□ng ý c□a dân làng Lâm Tuy□n, chúng tôi quy□t đ□nh l□p nhà c□ng đoàn các trinh n□ k□ c□n nhà th□. »[21]

14, Năm 1676□ : Đ□c cha Laval.

Trích th□ g□i ĐC Laval, đ□i di□n tông toà Canada. Th□ đ□ ngày 14.11.1676 t□i Xiêm La :

« Tháng năm v□a qua tôi r□i mi□n Đàng Trong yêu quý c□a tôi. V□i ni□m vui khôn t□, tôi thăm vi□ng h□t th□y các tín h□u trong nhi□u t□nh h□t. Tôi đ□□c th□y m□t c□ng đoàn trinh n□ g□m nh□ng ng□□i đang v□□n lên cao trên đ□□ng ti□n đ□n cùng Thiên Chúa. Lòng s□t s□ng c□a h□ c□n đ□□c h□n ch□ b□t. » [22]

15, Năm 1676□ : Bà Longueville.

Trích th□ g□i bà công t□□c Longueville t□i thành ph□ Rouen (Pháp). Th□ đ□ ngày 16.11.1676 t□i Xiêm La :

« Bà Công T□□c s□ vui m□ng nghe tôi đ□a tin cho bà hay v□ vài c□ng đoàn trinh n□ c□a chúng tôi □ Đàng Trong, g□m nh□ng tâm h□n □u tú. H□ mang danh hi□u Ch□ Em M□n Thánh Giá Chúa C□u Th□, Đ□ng mà h□ c□ g□ng noi theo đ□i s□ng và các đau kh□ c□a Ng□□i. »[23]

16, Năm 1677□ : Nh□t Ký t□i Xiêm.

Trích t□ Nh□t Ký c□a ĐC Lambert :

« Ngày 29.04.1677. – Chúng tôi đã đ□c m□t lá th□ c□a các n□ tu M□n Thánh Giá Con Thiên Chúa vi□t cho Đ□c Giám M□c Béryte, s□ các n□ tu là 82 ng□□i, lá th□ đ□y s□ d□u dàng an □i. »

« Ngày 18.07.1677. – Chúng tôi đã truy□n ch□c linh m□c cho hai th□y gi□ng phó t□ ng□□i Đàng Ngoài và chúng tôi đã h□i chuy□n t□□ng t□n hai tân linh m□c v□ vi□c truy□n giáo t□i x□ đó và v□ các nhà n□ tu M□n Thánh Giá, t□t c□ là 6 nhà, các n□ tu gi□ m□t đ□i s□ng đ□y g□□ng sáng. »[24]

Ta□i nhà dòng Mến Thánh Giá Đà La□t miên Portland Oregon,

Ngày 6 tháng 7 năm 2015.

---

[1] Xem Adrien Launay, *Histoire de la Mission du Tonkin. Documents historiques*, (1658-1717), Paris, Maisonneuve, 1927, (rééditions en 2000) , tr. 108.

[2] Jean-Joseph Rousseille, *Collectanae□ : constitutionem, decretorum, indultorum, instructionum Sanctae Sedis,* Hongkong, 1905, tr. 439-440.

[3] B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, *Ti□u S□ - Bút Tích Đ□c Cha Phêrô-Maria Lambert de la Motte, Đ□ng Sáng L□p Dòng M□n Thánh Giá*, 1998, tr. 116.

[4] Adrien Launay, *Histoire de la Mission de Cochinchine. Documents historiques*, tome I, (1658-1728), Paris, Téqui, 1923, tr. 275.

[5] Trích th□ g□i Đ□c cha Pallu, ngày 19.10.1667 : AMEP, t□p 857, tr. 224-225.

[6] AMEP, t□p 121, tr. 746 (ho□c : AMEP, t□p 677, tr. 43).

[7] AMEP, t□p 677, tr. 203.

[8] AMEP, t□p 677, tr. 207. B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, tr. 116.

[9] AMEP, t□p 677, tr. 215.

[10] AMEP, t□p 650, tr. 186. B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, tr. 131.

[11] AMEP, t□p 858, tr. 189. B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, tr. 135.

[12] Hai bà góa này không thu□c nhóm nh□ng n□ tu M□n Thánh Giá đ□u tiên t□i Đàng Trong. L□n tu□i và đáng kính, h□ ch□ là ng□□i đ□ng ra d□n các ch□ em tr□ t□i ra m□t Đ□c cha Lambert theo phong t□c c□ truy□n c□a Vi□t Nam mà thôi.

[13] Các nàng « đã cho vi□t đ□n ngài □ Xiêm La, m□y năm tr□□c, qua cha Hainques, ý đ□nh c□a h□, theo đó h□ đã khám phá ra ni□m vui đ□□c t□n hi□n cho Thiên Chúa m□t cách tr□n h□o nh□t. » (Đào Quang To□n, *M□n Thánh Giá th□ k□ 17,* xu□t b□n năm 1998, tr. 32).

[14] « adjuncti agri quinquaginta circiter passibus in quadrum constantis ».

[15] AMEP, t□p 876, tr. 692-693.

[16] AMEP, t□p 876, tr. 696.

[17] M□ Jeanne de Jésus-Maria, dòng Kín t□i Paris, đã g□i cho ĐC Lambert 1.000 quan ti□n ê-cu (xem : Adrien Launay, *Histoire de la Mission de Siam 1662-1811,*
Paris, Téqui, 1920, tr. 19).

[18] AMEP, t□p 876, tr. 708-709.

[19] AMEP, t□p 877, tr. 555, 558 và 560.

[20] AMEP, t□p 877, tr. 569, 572-575.

[21] AMEP, t□p 877, tr. 576-584.

[22] AMEP, t□p 858, tr. 354. B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, tr. 138.

[23] AMEP, t□p 419, tr. 295. B□n d□ch c□a Nhóm Nghiên C□u, tr. 139 (chúng tôi s□a « Bá T□□c » thành « Công T□□c », và « m□t c□ng đoàn » thành « vài c□ng đoàn » cho đúng v□i nguyên b□n ti□ng Pháp).

[24] AMEP, t□p 677, tr. 599 và 602.